

Halden kommune

Arkivkode: M80
Arkivsaksnr: 2018/3434-2
Journal dato: 08.01.2019
Saksbehandler: Ole Christian Torgalsbøen

Utvalgssak

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Hovedutvalg for plan, teknisk, landbruk og miljø		22.01.2019

Utsendte vedlegg

Medsaksbehandlere

<navn>	<adm.enhet>	<beskrivelse av bidrag til saken>
--------	-------------	-----------------------------------

Endringer i kommunens skogbrannreserve og samarbeid med Aremark kommune.

Denne saken er utredet etter prinsippet for fullført saksbehandling.

Sammendrag av saken:

Halden kommune har i mange år hatt en egen skogbrannreserve. Dette er en ressurs i tillegg til kommunens ordinære brannvesen og er ment brukt ved skogbrannbekjempelse. Mannskapene i skogbrannreserven har tradisjonelt vært utskrevet til tjeneste med hjemmel i Brann- og eksplosjonsvernloven. Ledelsen består av to oppnevnte mannskaper («rodemestre») utnevnt av kommunestyret sammen med øvrige valg av råd, nemder og utvalg.

Rådmannen ønsker nå delegering fra kommunestyret til å legge ansvaret for organisering av mannskaper og ledelse av skogbrannreserven under kommunens administrasjonen, herunder utnevning av rodemestre.

På samme måte har Aremark kommune hatt egen skogbrannreserve. Denne har ikke vært administrert eller øvet de siste årene. På grunnlag av eksisterende brannvernssamarbeid mellom kommunene ønsker også rådmannen at det etableres en felles skogbrannreserve for Aremark og Halden kommune. Dette med bakgrunn i faglige, organisatoriske og samfunnsmessige fordeler.

Rådmannens innstilling:

1. Rådmannen gis fullmakt fra Kommunestyret til legge ansvaret for organisering av mannskaper og ledelse av skogbrannreserven under kommunens administrasjonen, herunder utnevning av rodemestre.
2. Kommunestyret ber rådmannen etablere felles skogbrannreserve sammen med Aremark kommune dersom kommunestyret i Aremark fatter likelydenes vedtak med Halden.

Saksutredning:

Bakgrunn

Skogbrannreserve har vært svært vanlig i kommuner med mye utmark / store skogsområder. Styrken skal bistå lokalt brannvesen ved større skogbrannhendelser hvor kommunens ordinære brannstyrke ikke er tilstrekkelig. Styrken disponeres operativt av brannsjefen i kommunen, som også har det faglige ansvaret for skogbrannreservens kompetanse og utrustning.

Skogbrannreserven har hatt egen administrativ ledelse. I Halden har denne ledelsen bestått av to personer som har vært oppnevnt av kommunestyret. I tillegg 58 mannskaper. Lederne har fra gammelt av blitt betegnet som «rodemestre». Rodemestrene har hatt kompensasjon tilsvarende en promilledele av ordførerens godtgjørelse. Kompensasjonen er årlig belastet brannvesenets budsjett. (Ca kr 60.000,-) For kompensasjonen skal rodemestrene holde oversikt over status på skogbrannreservens personell og materiell. Ved behov for skogbrannreserven er rodemestre blitt varslet av brannvesenet. Rodemestre varsler videre styrken. Ved innsats er mannskapene deltidsansatte i Halden kommune med bla arbeidsavtale, tariff lønn og forsikringer.

Rådmannen ønsker at oppnevning av skogbrannreservens ledelse (rodemestre) fra kommende kommunestyreperiode (høsten 2019) overlates til administrasjonen og brannsjef. Dette vil gi en større faglig forankring, kortere tjenestelinjer og en tydeligere integrering av skogbrannreserven i brannvesenet. Erfaringer fra sommeren 2018 viser at dette vil være positivt for enda bedre ressursutnyttelse av skogbrannreserven. Samtidig ønsker administrasjonen at rodemestrenes godtgjørelse fristilles fra promilledele av ordførerens. Kompensasjon for rodemestrenes arbeid ønskes lagt over på tariffavtale og godtgjort etter medgått tid pr time. Ikke flat, fast godtgjørelse som i dag. Dette vil medføre en mer riktig kompensasjon og være avhengig av utført tjeneste.

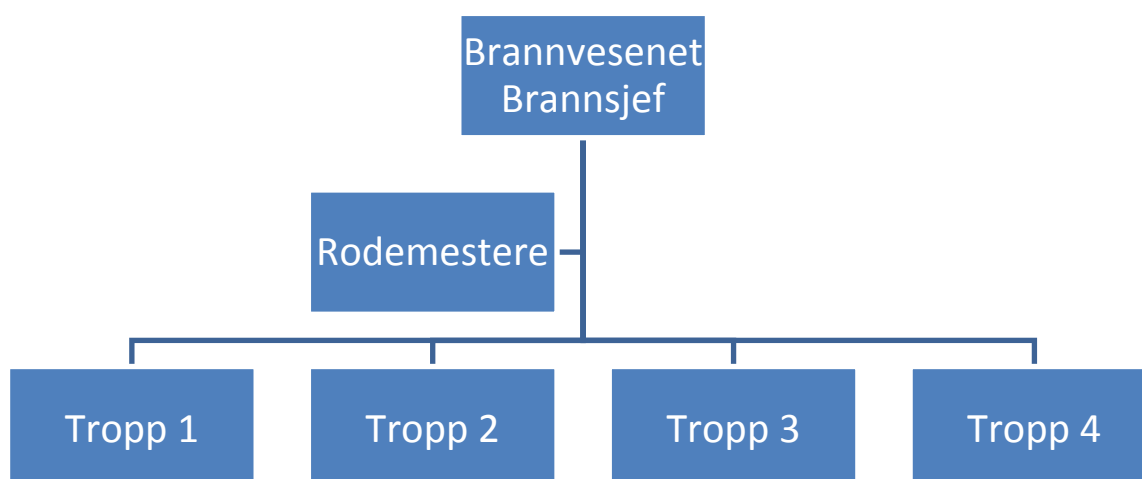
Skogbrannreserven har normalt blitt øvet i regi av brannvesenet med ulike mellomrom. I Halden ble skogbrannreserven innkalt til øvelse senest i 2017. Våren 2018 ble det gjort en stor jobb i forhold til gjennomgang av mannskapenes status. Flere eldre ble tatt ut av styrken og nye kom inn. I tillegg ble alle mannskaper informert om hva tjenesten innebærer, oppmøte, samt helse-, miljø- og sikkerhet ved innsats. Brannvesenet har også bekostet noen tilpasninger på privat gårdsutstyr slik at dette kan benyttes sammen med kommunens eget brannvernmateriell. Fra 2018 varsles også mannskapene via SMS-varsel på mobiltelefon for å sikre raskere respons.

Tørken sommeren 2018 viste et stort behov for ressurser ut over kommunens brannvesen.

Skogbrannreserven ble en av suksesskriteriene for at de mange brannene ble slokket raskt og effektivt. Sivilforsvaret og betydelig innsats fra skogbrannhelikopter skal ikke undervurderes, men tilgang til skogbrannreservens ressurser på bakken var helt nødvendig for rask innsats og reorganisering til neste hendelse.

Sommeren 2018 avdekket mangler på materiellsiden for skogbrannreserven. Spesielt var dette tydelig i forhold til personlig bekledning og verneutstyr. Kommunestyret har derfor bevilget midler for å imøtekomme behovet og dette vil være ordnet første kvartal inneværende år.

Organisasjonstablå skogbrannreserve Halden pr i dag.

Samarbeid med Aremark kommune

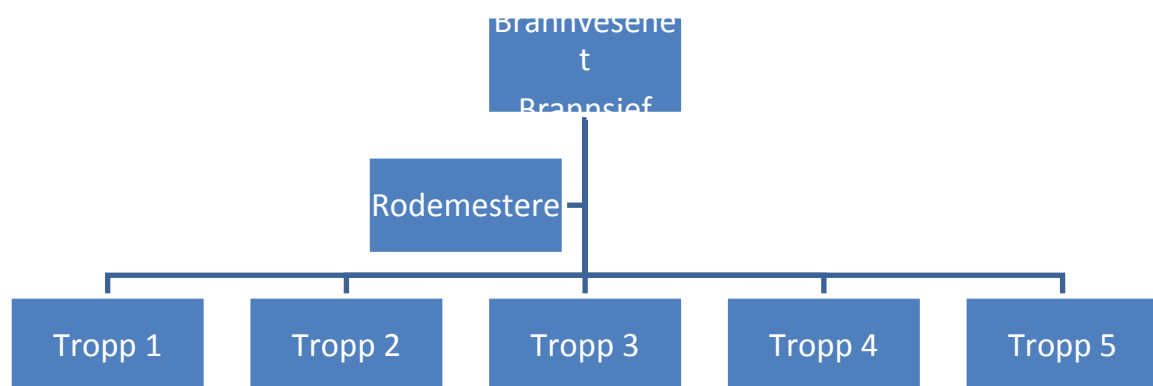
Aremark kommune har siden 2015 hatt et brann samarbeid med Halden kommune. Dette er en tjeneste de kjøper og innebærer bla at Aremark kommune oppfyller krav i Brann- og eksplosjonsvernloven. Samarbeidet fungerer etter rådmannens syn godt. Ved skogbrannene sommeren 2018 ble det benyttet mannskaper fra skogbrannreserven ved innsatser både i Aremark og Halden. Samtidig utførte brannmannskaper og frivillige mannskaper fra Aremark betydelig innsats ved skogbranner i Halden kommune.

Aremark kommune ser etter siste sommers hendelser et behov for å reetablere kommunens egen skogbrannreserve. I Aremark har ikke styrken formelt vært mønstret eller innkalt på mer enn 10 år. Det må derfor gjøres en kartlegging av mannskaper (ca 25 personer og rodemester) som primært er villige til å delta frivillig, og/eller utskrives fordi de er skogeiere. Mannskapene må deretter utrustes og øves.

Fordi kommunene allerede har felles brannsjef finner rådmannen det naturlig en felles skogbrannreserve for Aremark og Halden etableres under felles ledelse og bygger videre på Haldens allerede eksisterende styrke. Dette vil gi faglige, organisatoriske, økonomiske og samfunnsmessige fordeler. Rent formelt vil Aremark måtte finne mannskaper til en tropp som primært vil være øremerket tjeneste innenfor Aremark kommunes grenser, men som operativt kan disponeres av brannsjef etter behov. De samme prinsipper gjelder for Haldens mannskaper.

Det er videre ett overordnet prinsipp at den kommunen som mottar bistand dekker kostnadene for styrken dersom ikke annet er bestemt. Den foreslåtte løsning vil derfor ikke medføre kostnader ut over eksisterende modell.

Organisasjonstablå foreslått løsning Aremark og Halden

Frivillige

Når det gjelder frivillige er dette personer som melder seg frivillig til tjeneste. Disse er ikke medtatt i skogbrannreserven og behovet for frivillige vurderes fortløpende. Dersom frivillige ønskes vil dette bli kunngjort og de frivillige vil være deltidsansatte i kommunene med samme rettigheter og plikter som mannskaper i skogbrannreserven.

Fordi innsats ved skogbrann er risikobetont ønsker ikke brannvesenet at det skal benyttes personer uten tilstrekkelig opplæring. Frivillige uten brannkompetanse blir benyttet til andre støtteoppgaver. Alle som skal bistå ved skogbranninnsats skal ha mottatt nødvendig informasjon om helse, miljø og sikkerhet. Det benyttes heller ikke andre enn brannmannskaper eller skogbrannreserven til direkte slokkeinnsats.

Vurderingskriterier

Følgende kriterier anses som vesentlige for vurdering av saken:

☒	Økonomiske forhold	☐	Juridiske forhold
☐	Personalspørsmål	☒	Organisasjonsspørsmål
☐	Betydning for næringsutvikling	☐	Betydning for miljøet
☐	Betydning for eiendomsforhold	☐	IKT og innovasjon
☐	Forhold som gjelder barn og unge	☐	Forhold som gjelder eldre
☐	Forhold som gjelder universell utforming	☐	Forhold som gjelder folkehelsen
☒	Forhold som gjelder samfunnsikkerhet/beredskap	☐	Annet:

Generelt om de valgte kriteriene:

Løsningsalternativer:

- Beholde dagens skogbrannreserve med eksisterende organisering og hvor rodemestre velges av Kommunestyret.*
Dette innebærer ingen forandringer i nåværende løsning eller kostnader.
- Beholde dagens skogbrannreserve med eksisterende organisering, men hvor rodemestre velges av administrasjonen.*
Innebærer ingen forandring i dagens organisering annet enn at administrasjonen velger rodemestre ut fra gitte kriterier. Alternativet medfører lavere kostnader i form av reduserte utgifter for kommunen fordi rodemestrene godtgjøres etter tariff og medgått arbeidstid.
- Omorganisering av skogbrannreserven i samarbeid med Aremark kommune, og hvor rodemestre velges av administrasjonen.*
Løsningen betyr en utvidelse av dagens organisasjon, hvor samarbeidet med Aremark kommune dekker utvidelsen med mannskaper og sin del av kostnadene. For Halden betyr løsningen ingen økte kostnader. Tvert imot vil man få en større tilgjengelig styrke i skogbrannreserven til en lavere sum enn i dag, fordi rodemestrene godtgjøres etter tariff og medgått arbeidstid.

Konklusjon

Sommeren 2018 viste kommunene at skogbranner har et betydelig potensiale og er ressurskrevende å håndtere. Aremark og Halden utgjør de største skogkommunene i Østfold og dekker ca ¼ av arealet i Østfold fylke. De kommunale brannvesenene er ikke dimensjonert for å kunne håndtere hendelser av slik karakter eller varighet som man opplevde sist sommer. Brann- og eksplosjonsvernloven pålegger kommunene å ha beredskap / ordninger som ivaretar risiko, sannsynlighet og konsekvens. Skogbrannreserven er en betydelig ressurs og gir kommunene beredskap til en lav kostnad. Kostnader påløper først ved bruk og øvelser.

Sivilforsvaret er statens forsterkningsressurs til kommunene. Sivilforsvaret har imidlertid relativt små ressurser i Østfold og kommunene er derfor ikke garantert bistand ved behov. Staten er også tydelig på at kommunene skal benytte egne ressurser før man kan påkalle forsterkningsbehov.

Med bakgrunn i ferske erfaringer, lovpålagte krav og varslede klimaendringer fremover finner rådmannen det nødvendig at skogbrannreserven etablerer en tydeligere forankring i det kommunale brannvesenet. Samtidig må skogbrannreserven styrkes ved at det etableres en felles styrke med Aremark kommune.

Alternativ 3 anses å være den løsningen som gir kommunen best mulig skogbrannberedskap, samtidig som den fremstår som det klart beste samfunnsøkonomiske og ressursnyttige alternativet.

Dokumentet er elektronisk godkjent av:

<Sett inn navn på den eller de som har dokumentert godkjenning av saken i ePhorte – eller slett denne linja>